

LML/254/83

Jakarta, 15 juli 1983

Onderwerp:aanbieding Incidenteel Rapport
nr. 3/83.

.. Hierbij moge ik Uwer Excellentie mijn Incidenteel Rapport
nr. IR/3/83, met als onderwerp "De eerste honderd dagen"
aanbieden.

J. Linzel

Brigade-Generaal der Inf.
Landmacht-, tvs Marine-,
tvs Luchtmachtattaché

Aan Z.E. de Minister van Defensie d.t.v. Chef Defensie Staf	3 x
Aan Z.E. de Chef Landmacht Staf	1 x
Aan Z.E. de Chef Marine Staf	1 x
Aan Z.E. de Chef Luchtmacht Staf	1 x
i.a.a. Z.E. de Minister van Buiten- landse Zaken	1 x

13006/2148

Jakarta, 15 juli 1983

Ond.: aanbieding rapport
militair attaché

./.

Ik heb de eer u hiernevens ter kennisneming aan te bieden afschrift van een rapport IR/3/83 Confidentieel, hetwelk de aan deze post verbonden militair attaché uitbracht aan de Minister van Defensie d.t.v. de Chef Defensie Staf en de Staf Chefs van de drie Nederlandse krijgsmacht delen.

De Ambassadeur

L.H.J.B. van Gorkom

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken
te

's-Gravenhage

INCIDENTEEL RAPPORT NR. 3/83

ONDERWERP : DE EERSTE HONDERD DAGEN

Inhoudsopgave

	<u>Blz.</u>
1. Samenvatting	1
2. De offers voor verdere opbouw	1
3. De uitvoering van voorgenomen ontwikkelingsplannen	2
4. De werkgelegenheid	3
5. De veiligheid	6
6. De nieuwe generatie	7
7. De Pancasila, verdere popularisering	8
8. Indonesië, geen islamstaat	8
9. Defensie	9
a. De defensie industrie	9
b. Militaire samenwerking met Australië	9
c. De verdwenen Generaals uit het vorige kabinet	10
d. Uitzicht op Indonesische defensie orders	10

ONDERWERP : DE EERSTE HONDERD DAGEN

1. Samenvatting

- a. Het ziet er naar uit dat de verwachtingen, dat het nieuwe kabinet, dat op 19 maart j.l. door President Soeharto werd beëdigd, een sterk en goed samenwerkend kabinet zal blijken te zijn, niet zullen worden beschaamd.
Dit, niettegenstaande de grote economische moeilijkheden waarmee ook Indonesië te kampen heeft.
- b. De problemen waarmee dit kabinet wordt geconfronteerd zijn echter vele. In mijn vorige rapportage (IR/2/83, blz 15) werden zij reeds genoemd, te weten:
1. Door de wereldrecessie en dalende olieprijsen zal, zoals de President het zeide, "de broekriem moeten worden aangehaald" wil de opbouw niet stagneren;
 2. De uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingsplannen;
 3. Het vinden van werk voor het steeds toenemende arbeidspotentieel terwijl er al een grote werkloosheid heerst;
 4. Het beteugelen van een mogelijke sociale onrust omdat aan de verwachtingen van het volk weleens niet zou kunnen worden voldaan;
 5. De opleiding van een nieuwe generatie die de verantwoordelijkheden van de oude moeten overnemen;
 6. De verdere verspreiding en popularisering van de staatsfilosofie Pancasila;
 7. Het zekerstellen van de grondwet, waarmee wordt bedoeld het tegengaan van eventuele pogingen van islamitische elementen om van Indonesië een islamstaat te maken.
- c. Achtereenvolgens zal hierna in het kort worden toegelicht hoe de regering aan de oplossing van deze problemen -alsmede aan enkele andere- is begonnen.

2. De offers voor verdere opbouw

Eraan herinnerd wordt dat reeds in januari 1983 de regering de moeilijke beslissing nam om de prijzen van de binnenlandse olieprodukten te verhogen. Zij moest deze maatregel nemen aangezien de olie-inkomsten minder waren geworden en de subsidies ten behoeve van het binnenlands

- 2 -

gebruik moesten worden gereduceerd wilde men nog over voldoende fondsen beschikken voor de opbouw.

Daarna volgde drie maanden later, nl. op 30 maart, een tweede ingrijpende maatregel, te weten, de devaluatie van de rupiah ten opzichte van de Amerikaanse dollar. Alhoewel de regering er nauwlettend op toezag dat door de hierboven genoemde maatregelen de levensonderhoudskosten van de gewone man niet teveel zouden stijgen, kon men er evenwel niet aan ontkomen dat ook door het gewone volk offers moesten worden gebracht. Uiteraard werden de beter gesitueerden harder getroffen door niet onbelangrijke prijsverhogingen van geïmporteerde goederen terwijl zij ook nog eens een extra belasting van Rp. 150.000,-- (+ Hfl. 500,--) moeten betalen elke keer dat zij het land verlaten voor een reis naar het buitenland.

Daarnaast nam de regering een aantal maatregelen die de continuering van de opbouw moeten garanderen, zoals het aantrekken van buitenlandse investeringen en de bescherming van de buitenlandse valutareserves door de zogenaamde "counterpurchase" regeling, alsmede het vrijgeven van de rentevoet door de banken, waarmede, gezien de hoge rentes die de banken bereid waren te geven, veel geld kon worden aangetrokken voor verdere investeringen.

Voorts werd de zogenaamde "agrobusiness" bevorderd, dat wil zeggen de gelegenheid geven, zowel aan buitenlandse als binnenlandse maatschappijen, om geld te investeren in zogenaamde "agroprojecten", d.w.z. ontwikkeling in de agrarische sector.

Hiermede wordt beoogd het moderniseren van oude en het openen van nieuwe ondernemingen alsmede de verwerking van de producten hiervan zoals palmolie, rubber, cacao, suiker etc.

Dit regeringsbeleid heeft reeds gunstige resultaten opgeleverd; de foreign exchange reserves namen weer toe alsmede de export van non-oilprodukten zoals hout en rubber.

3. De uitvoering van voorgenomen ontwikkelingsplannen

Zoals hierboven reeds gesteld is het de regering er alles aan gelegen om de verdere opbouw van het land zoveel mogelijk ongehinderd doorgang te laten vinden. Aan de ene kant moeten daarom deviezen beschikbaar zijn voor de noodzakelijke invoer van kapitaalsgoederen benodigd voor de

- 3 -

opbouw, terwijl aan de andere kant er zo zuinig mogelijk mee omgesprongen moet worden en er zo een efficiënt mogelijk gebruik van moet worden gemaakt. Dit bracht onder meer met zich mee dat de regering de invoer van minder belangrijke zaken als buitenlandse voedingsmiddelen, dranken, fruit etc. ging limiteren en controleren. Behalve dat hierdoor deviezen voor meer productieve doeleinden konden worden aangewend, bevorderde dit weer de produktie van eigen voedingsmiddelen, dranken en fruit, hetwelk straks kan leiden tot de export van deze produkten. Daarnaast vinden de plannen voor de bouw van nieuwe regeringsgebouwen voorlopig geen doorgang meer. Ook bezoeken aan het buitenland door regeringsfunctionarissen, die vaak door talrijke medewerkers werden vergezeld, werden geminiseerd.

De hardste en meest opzienbarende beslissingen werden evenwel genomen met betrekking tot een aantal grote en dure projecten. In de aromatics sector en ook in die van de energie en verbindingen werden voorgenomen werken ten bedrage van ongeveer 7 miljard Amerikaanse dollars geschrapt, uitgesteld of hergefaseerd.

Vooraf deze laatstgenoemde beslissingen werden, voorzover kan worden beoordeeld, in het buitenland goed ontvangen, waarmede het vertrouwen in het beleid van de Indonesische regering wederom werd bevestigd, hetgeen onder meer tijdens de laatste IGGI bijeenkomst in Den Haag mocht blijken.

4. De werkgelegenheid

Een van de grootste problemen waarmede President Soeharto's kabinet wordt geconfronteerd is wel het vinden van werk voor de ongeveer 60 miljoen arbeiders die, zoals reeds in een eerdere rapportage opgemerkt, een vitaal element vormen voor de opbouw van het land. Om dit probleem te lijf te gaan koos de President de 56-jarige voormalige commandant van de veiligheidsdienst (Kopkamtib), admiraal Sudomo, als Minister van het nieuwe departement van Werkgelegenheid (Manpower).

Als gevolg van de reeds in punt 2. genoemde maatregelen, i.c. verhoging van de prijzen van de binnenlandse olieprodukten en de devaluatie, is de werkeloosheid toegenomen. Meer dan 50.000 arbeiders verloren hun werk in onder meer de textiel- en elektronische sector. Nogeens ruim 50.000 arbeiders werden ontslagen in de houtsector, voornamelijk door beperkende bepalingen met betrekking tot de uitvoer

- 4 -

van ongezaagd rondhout.

Een Chevroletbestelwagenfabriek in de buurt van Jakarta moest bijvoorbeeld zijn productie van 1000 per maand terugbrengen tot 500 per maand, hetgeen uiteraard meer ontslagen ten gevolge had.

De bevriezing van lonen bracht onrust teweeg en veroorzaakte stakingen.

Tegen deze achtergrond van onrust en toenemende werkloosheid, waarbij nog komt dat er elk jaar nogeens 2 miljoen arbeidskrachten bijkomen, splitste President Soeharto het voormalige Ministerie voor Transmigratie en Werkgelegenheid en belastte hij admiraal Sudomo, die als hoofd van de veiligheidsdienst reeds veel ervaring had opgedaan bij het oplossen van arbeidsgeschillen, met de leiding van een departement voor Werkgelegenheid. Op zijn bekende energieke en enthousiaste wijze begon Sudomo aan zijn nieuwe taak. Had hij vroeger door zijn sympathieke persoonlijkheid een prettige verhouding met journalisten, politici, studenten en marktventers weten te bereiken, nu kreeg hij al gauw contact met de arbeider. Richtte hij vroeger als hoofd Kopkamtib voor de bestrijding van corruptie en misdaad klachtenbureaus en crisisbeheersingscentra op, nu organiseerde hij onmiddellijk klachtenbussen in de postkantoren, crisisbeheersingscentra en arbeidsbureaus in de grote steden. Was hij vroeger, als chef van de Marinestaf, verantwoordelijk voor het eerste vlootplan, nu coördineert hij de eerste serieuze poging voor het maken van een nationaal werkgelegenheidsplan. Moedigde hij vroeger corruptiebestrijding door de departementen zelf aan, nu mobiliseert hij de andere Ministeries voor het zoeken naar werkgelegenheid. Sudomo is de voorstander van zogenaamde pancasila-arbeidsverhoudingen, dat wil zeggen voortdurend "musyawarah" (overleg) tussen werkgevers en werknemers totdat "mufakat" (overeenstemming) is bereikt.

Sudomo, die, zoals eerder opgemerkt, gaat over een vitaal element van de opbouw van het land, rekende mij voor hoe het met de werkgelegenheid zit. De Indonesische regering geeft voor het fiscale jaar 1983/84 negen triljoen rupiahs uit voor de opbouw in alle sectoren. Een miljard rupiahs verschaft werkgelegenheid aan 300 arbeiders door directe tewerkstelling en het zogenaamde "multipliers effect". Met andere woorden, de negen triljoen rupiahs bezorgen werk aan 2,7 miljoen arbeiders in een jaar. Volgens Sudomo vallen de buitenlandse investeringen in het fiscale jaar hier nog buiten. Hier rekent Sudomo op 3,7 triljoen rupiahs uit het buitenland die een directe

- 5 -

tewerkstelling voor 155.000 arbeiders zou betekenen, terwijl door het z.g. multiplier effect nog op een $\frac{1}{2}$ miljoen extra arbeidsplaatsen mag worden gerekend. Voorts bevordert de nieuwe Minister van Werkgelegenheid de uitzending van Indonesische arbeiders naar het buitenland, onder meer naar Saudi Arabië en de Verenigde Staten.

Hier rekent hij op 100.000 arbeiders in het buitenland die elk 500 Amerikaanse dollars per maand overmaken naar Indonesië, hetgeen het land 50 miljoen Amerikaanse dollars aan foreign exchange reserves oplevert.

Reeds eerder werd opgemerkt dat het arbeiderspotentieel elk jaar hier met 2 miljoen mensen toeneemt. Volgens Sudomo is hier voldoende werk voor doch 50% d.w.z. 1 miljoen, heeft een zekere specialisatie nodig. Hij is daarom met groot enthousiasme begonnen aan de oprichting van meer vakscholen (vocational training centres). Momenteel, zo zei Sudomo, zijn er van zijn Ministerie alleen al 34 vakscholen die 68.000 mensen per jaar opleiden (elke school geeft 4 cursussen van 3 maanden aan 500 jongelieden per cursus). Zijn doel is dit jaar er nog 60 vakscholen bij te krijgen waarvan er nu, sinds hij Minister is, al 11 zijn opgericht. Deze 94 vakscholen moeten \pm 200.000 mensen per jaar opleiden. Zoals gezegd wordt dit alleen al door zijn Ministerie gefinitieerd. Sudomo rekent erop, en dringt erop aan, dat de andere departementen hetzelfde zullen doen en een 800.000 mensen zullen opleiden, waarmede in het totaal 1 miljoen jonge mensen zullen worden gespecialiseerd. Sudomo becijfert dat met een toename van 2 miljoen arbeidsplaatsen per jaar het resterende 1 miljoen uit de privé sector moet komen, d.w.z. door het vak leren van vader op zoon (bijvoorbeeld houtbewerking in Bali) en "on the job"-training.

Vermeldenswaard is tenslotte nog dat Minister Sudomo, die Nederland goed gezind is, aan Nederlandse consulenten de opdracht heeft gegeven te willen nagaan of de gelden die hij beschikbaar heeft gesteld voor zijn vakscholen wel goed worden besteed en of de opleidingen wel efficiënt zijn en de gewenste resultaten zullen opleveren.

Mogelijk zouden Nederlandse bewindslieden, wanneer zij Indonesië bezoeken, wat meer aandacht kunnen schenken aan deze Minister, die in het verleden, wegens zijn betrokkenheid bij de veiligheidsdienst en politieke gevangenen, wel eens minder welkom zou zijn geweest bij bepaalde politieke richtingen. Het is verheugend dat,

- 6 -

zoals werd vernomen, de Nederlandse Minister van Ontwikkelingssamenwerking bij haar eerstvolgend bezoek aan Indonesië aandacht en tijd wil schenken aan het werkgelegenheidsprobleem hier te lande.

5. De veiligheid

Zoals reeds vele malen in het verleden door de regering gezegd, kan een ongestoorde opbouw alleen plaatsvinden indien de stabiliteit en de veiligheid in het land zijn gegarandeerd. Juist in deze voor Indonesië moeilijke economische tijden, waarin de hoge verwachtingen van het volk op de proef worden gesteld, kan sociale onrust gemakkelijk leiden tot instabiliteit en onveiligheid. De nog steeds voortwoekerende corruptie en een toenemende misdadigheid krijgen dan ook de volle aandacht van de regering. Nieuwe initiatieven werden ontwikkeld voor het bestrijden van de corruptie. Zo kondigde de Chef Staf van het leger, Lt.-Generaal Rudini, de Operatie Katika I aan, een anti-corruptie campagne die bij alle Staven, diensten, wapens en onderdelen van het leger zal worden uitgevoerd en tot doel heeft de corruptie in het leger uit te roeien.

Het meest in het licht van de belangstelling en publiciteit kwam echter de bestrijding van de misdaad. Zowel het vorig jaar als in het begin van dit jaar waren door het toenmalige Hoofd van de veiligheidsdienst, de hierboven in punt 4 genoemde admiraal Sudomo, bepaalde veiligheidsoperaties uitgevoerd die hadden geleid tot vele arrestaties, het inbeslagname van grote hoeveelheden vuur- en steekwapens en zelfs tot de dood van tientallen misdadige elementen, die op heterdaad werden betrapt en weigerden zich over te geven aan de veiligheidsdienst. Helaas bereikten deze operaties niet het gewenste doel, te weten veiligheid voor de Indonesische burgers.

De verslechterde economische toestand en de toenemende werkeloosheid leidden tot een onrustbarende misdadigheid vooral in de grote steden. Afpersing, roofovervallen, terreur, het toebrengen van lichamelijk letsel, verkrachtingen moord waren aan de orde van de dag en er heerste vrees onder de bevolking.

Aangezien het in Indonesië nu eenmaal zo is dat er moeilijk getuigen bereid kunnen worden gevonden voor het oplossen van de schuldvraag -herinnerd moge worden aan de moeizame en jarenlange processen tegen politieke gevangenen in het verleden- was er weinig uitzicht op succes bij de bestrijding van de toegenomen misdaad.

- 7 -

Men kan moeilijk aan een toeval geloven dat, toen begin maart de Minister van Defensie tevens bevelhebber Generaal Jusuf en de plaatsvervangend bevelhebber tevens Hoofd Veiligheidsdienst Admiraal Sudomo andere taken kregen en Generaal Poniman de nieuwe Minister van Defensie werd en de inlichtingspecialist Generaal Benny Moerdani de functies van bevelhebber der Strijdkrachten tevens Hoofd Veiligheidsdienst overnam, de bestrijding van de misdaad ineens een geweldadige aspect kreeg. Alhoewel razzia's, de inbeslagneming van wapentuig en arrestaties doorgang vonden, werden in de meeste grote steden van Indonesië met vrij grote regelmaat de lijken aangetroffen van bekende misdadige elementen die over het algemeen aan fatale schotwonden waren overleden. De bevolking sprak van geheimzinnige moorden en wrekende engelen, uit mensenrechtenkringen en het parlement werden vragen gesteld naar de wettigheid van de kennelijk nieuwe methodes van misdaadbestrijding die enkele honderden kleine en grote misdadigers het leven kostte. De overheid doet er praktisch het zwijgen toe en suggereert soms dat bendes elkaar bestrijden. De geheimzinnigheid blijft maar de misdaad neemt af. Velen hopen dat deze shocktherapie, zoals het wel wordt gezien, van tijdelijke aard is.

6. De nieuwe generatie

Vormt de opleiding van nieuw kader bij de strijdkrachten geen enkel probleem, anders is het gesteld in de civiele sector. Zoals reeds in een vorige rapportage (IR/2/83 blz 16) werd vermeld, is onder het wakend oog van de nog dienende generatie 45 officieren, de nieuwe garde agetreden die gedegen opleidingen volgden aan binnen- en buitenlandse kaderscholen, opleidingsinstituten, academies en stafscholen. Dit soort opleidingen voor toekomstige leiders vindt gestaag doorgang. Wat de civiele sector betreft is men er zich in regeringskringen van bewust dat het de taak van de departementen is om nieuwe kaders te vormen. De realiteit is dat men er nog niet mee is begonnen. Volgens Minister van Werkgelegenheid Sudomo is dit een probleem dat in het vierde 5-jarenplan (1984-1988) zal worden aangepakt en opgelost. Coördinerend Minister voor Politieke en Veiligheidszaken Generaal Surono bevestigde dit toen hij onlangs in een rede voor deelnemers aan een cursus politieke wetenschappen van het nationale kader zeide dat de regering de nieuwe kadervorming zeer ernstig opvat.

7. De Pancasila, verdere popularisering

Werden in de afgelopen vijf jaar, zoals eerder gerapporteerd, 1,8 miljoen ambtenaren en 150.000 militairen aan de hand van de zogenaamde P-4 cursussen vertrouwd gemaakt met de Pancasila staatsfilosofie, en werden ook politici, geestelijke leiders, journalisten, studenten, werkgevers en werknemers in de gelegenheid gesteld deze scholingen te volgen, voor de komende jaren worden soortgelijke cursussen gepland.

Werd reeds eerder opgemerkt dat Admiraal Sudomo in zijn nieuwe functie de arbeidsverhoudingen wil "pansasilieren", de nieuwe Minister van Onderwijs, Gen.-Majoor prof.dr. Nugroho Notosusanto, maakt plannen om op de scholen bij het onderwijs meer aandacht en tijd te besteden aan de Pancasila.

Gezien het succes dat hiermede in de afgelopen jaren is bereikt, waarbij wordt herinnerd aan de geslaagde laatste verkiezingen en het gemoedelijke en rustige volkscongres in maart van dit jaar, mag worden verwacht dat een verdere verspreiding en popularisering goede resultaten zal afwerpen.

8. Indonesië, geen islamstaat

Gezien het feit dat toch een groot deel van de Indonesische bevolking de islam-godsdienst aanhangt, al is de fanatieke, fundamentalistische vleugel daarvan dan nog zo klein, toch blijft de vrees bestaan dat islamieten ooit zullen trachten van Indonesië een islamstaat te maken. Daarom was het dan ook een belangrijke gebeurtenis toen op het in maart gehouden volkscongres met algemene stemmen de staatsfilosofie Pancasila als het enige politiek uitgangspunt werd gekozen voor alle (drie) politieke partijen.

Een nieuwe wet inzake de politieke partijen, die de oude van 1975 zal gaan vervangen, zal onder meer dit enige politieke uitgangspunt in zich opnemen, waarmee het compromis, hetwelk de islamitische partij PPP toen sloot tussen islam en Pancasila, uit de weg zal zijn geruimd. De partijen zullen dan slechts verschillende programma's mogen hebben doch geen verschillende principes.

Vermeldenswaard is voorts nog dat de Minister voor Jeugd-aangelegenheden en Sport een wet aan het voorbereiden is waarin de Pancasila als enige ideologische basis wordt genomen door de jeugdorganisaties, inclusief uiteraard de islamitische jeugdorganisaties.

- 9 -

9. Defensie

a. de Defensie-industrie

In mijn vorige rapportage (IR/2/83 blz 12) werd reeds gesproken over de energieke Minister van Staat voor Wetenschappelijk Onderzoek en Technologie, prof.dr.ir. B.J. Habibie, die onlangs een bezoek aan Nederland bracht.

Aan deze Minister werd door President Soeharto de taak gegeven om naast de reeds door hem ontwikkelde vliegtuig- (P.T. Nurtanio) en scheepsbouw- (P.T. PAL) industrie, een sterke defensie-industrie voor de krijgsmacht op te bouwen in Bandung.

De kern van deze industrie wordt gevormd door de reeds bestaande P.T. Pindad, een legerwerkplaats die vroeger een werkplaats van het v.m. Kon. Ned. Indisch leger was. Minister Habibie, die reeds president-directeur van de zo even genoemde P.T.'s Nurtanio en PAL is, is nu ook president-directeur van P.T. Pindad. Hiermede is bereikt dat de laatstgenoemde P.T. gebruik kan maken van de grote ervaring opgedaan bij de ontwikkeling van Nurtanio en PAL.

Reeds kan de P.T. Pindad als het grootste militair-industriële complex van zuidoost-Azië worden beschouwd, waarin ruim 5000 arbeiders werkzaam zijn. In vreedstijd wordt 20% van de productiviteit aangewend voor militaire doeleinden, in geval van nood kan het complex 100% voor defensie gaan werken.

b. Militaire samenwerking met Australië

Sedert 1972 heeft Australië militaire hulp verstrekt aan Indonesië.

Een paar noemenswaardige projecten zijn hierbij ;

- de levering van 16 ex-RAAF Sabre vliegtuigen inclusief reservedelen, opleidingen en adviseurs;
- de levering van 3 ex-RAN patrouilleboten van de ATTACK klasse, 6 kleinere patrouilleschepen en 16 NOMAD vliegtuigen voor maritieme patrouilles inclusief adviseurs en opleidingen in Australië;
- de levering van 12 ex-leger SIOUX helikopters
- de levering van 250 militaire voertuigen, 760 militaire verbindingsmiddelen, 10 mobiele automotieve reparatiewerkplaatsen voor het leger;
- de opleiding in Australië van meer dan 1200 militairen op logistieke- bevoorradings- en talenscholen.

Momenteel wordt onder meer gewerkt aan de levering van

- 10 -

nog 2 NOMAD vliegtuigen en een vierde ATTACK patrouilleboot voor de marine.

Voorts zijn, behalve een defensie-, een marine-, en een luchtmachtattaché bijgestaan door twee assistent militaire attachés, hier nog de volgende Australische adviseurs bij defensie tewerkgesteld:

- een majoor van het leger op een militair taleninstituut;
- een karteringsspecialist bij de karteringsdienst van de krijgsmacht;
- twee luchtmachtofficieren gedetacheerd bij de Indonesische luchtmacht;
- twee civiele defensie adviseurs bij het NOMAD project in Surabaya.

Gecombineerde Australische-Indonesische marineoefeningen vonden tenslotte plaats in 1972, 1974, 1975, 1977, 1978, 1979 en zojuist in 1983.

c. De verdwenen generaals uit het vorige kabinet

1. Generaal M. Panggabean, ex-coördinerend Minister voor Politieke en Veiligheidsaangelegenheden (nu Gen. Surono) werd voorzitter van de Hoge Adviesraad (DPA);
2. Generaal M. Jusuf, ex-Minister van Defensie tevens bevelhebber werd definitief benoemd tot Hoofd van de Rekenkamer;
3. Lt.-Generaal Ali Murtopo, ex-Minister van Voorlichting werd lid van de hierboven genoemde Hoge Adviesraad (DPA).

d. Uitzicht op Indonesische defensie orders

1. Algemeen

Gezien de recessie en moeilijke economische toestand zijn de vooruitzichten niet gunstig, waarbij nog komt dat de taakverdeling bij defensie tussen Generaal Poniman als Minister en Generaal Benny Moerdani als bevelhebber nog niet rond is. Ook de reorganisatie in de defensie top is nog niet voltooid, waardoor belangrijke beslissingen uitblijven.

2. Landmacht

Het leger blijft geïnteresseerd in de overname van 100

- 11 -

AMX tanks van de Koninklijke Landmacht.

3. Marine

Nog geen inzicht kan worden gekregen in een mogelijke levering van twee tripartite mijnenjagers door Van der Giessen-de Noord aan de Indonesische marine.

Hierover werd regelmatig afzonderlijk gerapporteerd. De mijnenjagers zijn nodig, een beslissing zou volgens de Chef Marinestaf, Vice-Admiraal Romly, op korte termijn worden genomen.

De Italiaanse intermarine boten zouden de grootste concurrenten zijn waarvoor op technische gronden de voorkeur van de Indonesische marine naar uitgaat. Op het Ministerie van Defensie en bij de bevelhebber zouden echter andere ideeën bestaan.

De eerder genoemde onvoltooide reorganisatie en taakverdeling zou mede verantwoordelijk zijn voor het uitblijven van een beslissing.

Korvetten van de Fatahillah klasse, een aangepast standaardfregat als vlaggeschip, een bevoorradingschip, het blijven voorlopig vrome wensen van de Indonesische marine.

4. Luchtmacht

Met een toekomstige produktie van de CN 235 bij P.T. Nurtanio zouden reële mogelijkheden voor de levering van meer F-27 troopships weleens verkeken kunnen zijn.

Blijft nog de belangstelling voor de F-27 maritieme versie waarvan de aanschaf door zowel de marine als de luchtmacht graag zou worden gezien. De beschikbare fondsen geven hier voorlopig nog geen uitzicht op.

.....